

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ตลอดจนเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้งเป็นสิ่งที่ทำให้ทุกหน่วยงานต่างต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพด้านบุคลากรในชาติกันอย่างจริงจัง เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สิ่งที่จะสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ได้ดีที่สุดคือการให้การศึกษา เพราะการศึกษาสามารถถ่ายทอดวิทยาการใหม่ ๆ ให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และสามารถพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญและพัฒนาค้นให้ครบถ้วน สมบูรณ์ในทุกด้านที่สำคัญ เป้าหมายของการศึกษาคือ เพื่อพัฒนาค้นให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการศึกษาจึงมี “ผู้เรียน” เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 4) ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้ จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” (ยุพิน ยืนยง, 2549 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาค้นไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน

สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5 - 13)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์นำสาระที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและนโยบายรัฐบาลที่มุ่งพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ฝึกรอบมได้ตลอดชีวิตและมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานสร้างรายได้ พาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาระยะยาว 20 ปี ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) รวมทั้งพระราชบัญญัติและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นแผนปฏิรูปหลักด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมได้กำหนดวัตถุประสงค์และแนวนโยบายเพื่อกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ 3 ข้อ และแนวนโยบาย 11 ประการ โดยเฉพาะแนวนโยบายข้อ 3 (1) มีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม ทั้งในเนื้อหากระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ข้อที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ยกกระดับฝีมือของคนไทยให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถคิดเป็น ทำเป็น รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2548 : 20 - 51) สอดรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โดยยังคงอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 1)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีสถาบันการอาชีวศึกษาในสังกัดสถาบันอยู่ 5 ประเภท ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพ มีหน้าที่จัดการศึกษา ฝึกรอบมทักษะอาชีพเพื่อประกอบอาชีพอิสระและผลิตกำลังคนในระดับช่างถึงฝีมือช่างฝีมือ และช่างเทคนิคให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีจุดเน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายหลักด้านการศึกษาของรัฐบาลภายใต้การบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ในสาขาวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

สังคมที่ต้องเตรียมตัวให้พร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยพยายามเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะวิชาชีพควบคู่ไปกับทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ความชำนาญ ประสบการณ์ ในการประกอบอาชีพที่มีความสามารถทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ ในระดับสากล สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนสายอาชีพศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน นักศึกษาทางด้านวิชาชีพและในทุก ๆ ด้านเต็มตามศักยภาพซึ่งครู อาจารย์ สายอาชีพศึกษา เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการปฏิบัติภารกิจนี้ให้บรรลุผล การที่จะส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น หลักสูตร เนื้อหาวิชา เทคนิคการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนจนถึงการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน ในขณะที่เดียวกันผู้บริหาร โรงเรียนมีความจำเป็นต้องพัฒนา อบรมครูและสนับสนุนเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ครูประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียนการสอนสามารถพัฒนาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนเพื่อนำไปพัฒนานักเรียน นักศึกษา เครื่องมืออันหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาครู คือ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและเป็นความต้องการอย่างยิ่งที่โรงเรียนไม่อาจจะเลยได้ เนื่องจากในปัจจุบันนี้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทำให้โรงเรียนมีความจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องรองรับและทันเหตุการณ์อยู่เสมอ การรักษามาตรฐานของการศึกษา ครูมีคุณวุฒิสูงขึ้น มีความรู้และทักษะเฉพาะสาขาวิชาแตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นองค์ประกอบสาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน (ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์, 2538 : 14-15)

การจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับปีการศึกษา 2549 เน้นให้มีการพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบ โดยเฉพาะผู้จะสำเร็จอาชีวศึกษาต้องทำวิจัยอย่างง่ายเป็น เพื่อยกระดับทักษะการคิดของผู้เรียนให้คิดอย่างเป็นระบบนำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนางานในอนาคต ดังนั้นจึงมีนโยบายปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนและปฏิรูปวิธีสอบโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันในโลกอาชีพและวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมชนพร ได้กำหนดการจัดแผนการเรียนให้รายวิชาโครงการเป็นรายวิชาหนึ่งตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่มีความมุ่งมั่นให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยการออกแบบ สร้างเครื่องมือในงานอาชีพที่เกี่ยวข้องให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติโครงการในภาคเรียนที่ 6 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต การตัดสินผลการเรียนและ

ให้ระดับผลการเรียนให้ยึดปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ จากรายงานการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาโครงการเกี่ยวกับผลสรุปการเรียนของรายวิชาโครงการ แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร เมื่อปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นปีที่ผ่านมานั้นระบุนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีพอใช้ คือมีผลการเรียน 2.5 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ทางแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรได้กำหนดไว้ ผลการเรียนรายวิชาโครงการของนักเรียน นักศึกษาจะต้องมีผลการเรียนไม่น้อยกว่า 3 แต่ปีการศึกษาที่ผ่านมานั้นผลการเรียนรายวิชาโครงการยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพรกำหนดและจากการประชุมในแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า 1) ครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาวิชาที่สอน 2) แนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการไม่เป็นแนวทางเดียวกัน เนื่องจากขาดการประสานความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน และขาดผู้นำชี้แจงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน 3) พฤติกรรมการสอนของครูยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม ที่ไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ครูผู้สอนขาดความมั่นใจและไม่เห็นความสำคัญของการนำสื่อการเรียนรู้อย่างใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การนิเทศการศึกษาจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตทางการศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ การนิเทศการศึกษาที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์กับครูด้านการพัฒนาตนเอง เพราะการนิเทศการศึกษานี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม เช่น แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารหลักสูตรรู้จักใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมทางการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยและหาสิ่งที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนแต่การนิเทศ ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายและยังมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่เสมอ เช่น ครูผู้สอนมีความรู้สึกว่าการนิเทศเป็นการเพิ่มปัญหาแก่ครูผู้สอนมากกว่าจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาเพราะการนิเทศเป็นลักษณะที่เป็นการวัดผลการสอน การตรวจดูผลงานมากกว่าทำให้ครูผู้สอนรู้สึกหวาดกลัว ประหม่า ขาดความเชื่อมั่น ไม่ชอบใจเพราะเกิดความรู้สึกว่าผู้นิเทศจะมาจับผิดและความต้องการในการนิเทศโดยทั่ว ๆ ไปนั้นเป็นความต้องการของศึกษานิเทศก์ที่ต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่มากกว่าเป็นความต้องการของครูที่จะขอรับการนิเทศการสอน (นิพนธ์ ไทยพานิช, 2529 : 13)

การนิเทศการสอนมีแนวคิดหลากหลายที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งแต่ละแนวคิดก็มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ตามสถานการณ์ บริบท และปัญหาที่แตกต่างกันไป ไม่มีแนวคิดใดที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสถานการณ์ ทุกองค์กรหรือทุกสภาพการณ์ แนวคิดวิธีการต่าง ๆ เป็นเพียงความเชื่อ แนวทางการปฏิบัติงานที่มีเหตุผลรองรับให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการนิเทศการสอนนำไปใช้ รวมทั้งในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางด้านการศึกษาเทคโนโลยีตลอดจนการขยายตัวในด้านขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลทำให้

นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้นการนิเทศการสอนในโรงเรียนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสอดคล้องกับหลักการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของโรเบิร์ต (Robert, 2544 อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี, 2544 : 149-150) เสนอรูปแบบไว้ว่า ในยุคปัจจุบันการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการนิเทศการสอนที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นกระบวนการนิเทศที่ครู 2 คน สนใจกันนิเทศการสอน มิใช่การบังคับ หรือการจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการอาศัยความสัมพันธ์ที่ดีของเพื่อนในการร่วมมือร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองและเพื่อน โดยมีการสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน

การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) เป็นการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนมากรูปแบบหนึ่ง โดยเฉพาะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นผู้มีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมกันเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความเป็นไปได้ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทกัน โดยเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ อีกทั้งมีรูปแบบการนิเทศได้ตามความเหมาะสม แต่การที่จะนำรูปแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาดำเนินการนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงความหมาย หลักการและวิธีดำเนินการกระบวนการนิเทศในแบบดังกล่าวอย่างชัดเจน (วัชราน เล่าเรียนดี, 2544 : 160)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นโดยรวมเกิดจากการขาดสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนรายวิชาโครงการ ทางผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงแนวทางในการแก้ปัญหาครั้งนี้ จึงได้นำกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเข้ามาใช้เพื่อนพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนรายวิชาโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษา กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อนพัฒนาสมรรถภาพ การสอนรายวิชาโครงการ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หรือที่เรียกว่า Peer Coaching ซึ่งมีกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติของครูหรือเพื่อนครู เพื่อพัฒนาการปฏิบัติและการจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศการสอนของ คอปแลนด์และโบยัน (Copeland and Boyan, 1978 : 4-6) ดังนี้ 1) การประชุมปรึกษาหารือกันก่อนการสังเกตการณ์สอน 2) การสังเกตการณ์สอนซึ่งกันและกัน 3) การร่วมกันวิเคราะห์ผลการสังเกตการณ์สอนและ 4) การประชุมปรึกษาหารือกันหลังการสังเกตการณ์สอน โดยคาดว่าจะงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและเพื่อนครูในด้านการนิเทศการสอนและการพัฒนาสมรรถภาพการสอน โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้อีกด้วย แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร จะได้มีคู่มือการนิเทศการสอน

สำหรับครูและนักเรียนที่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้อย่างสูงสุดและยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ อยู่ในระดับใด
2. สมรรถภาพการสอนรายวิชาโครงการของครูหลังจากได้รับการสอนรายวิชาโครงการของครูหลังจากได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับใด
3. ความพึงพอใจของครูหลังจากได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับใด
4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสมรรถภาพการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนแผนการสอนรายวิชาโครงการ
2. เพื่อศึกษาสมรรถภาพการสอนรายวิชาโครงการของครูหลังจากได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูหลังจากได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสมรรถภาพการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ครูผู้สอนรายวิชาโครงการ แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร จำนวน 5 คน ดังต่อไปนี้

1.1.1	นางรัตนา แก้วใจดี	รับผิดชอบชั้นปวช. 3/1
1.1.2	นางสาวปิยะรัตน์ รักขันโท	รับผิดชอบชั้นปวช. 3/2
1.1.3	นางสาวเดือนฉาย ขวัญยุบล	รับผิดชอบชั้นปวช. 3/3
1.1.4	นางเสาวลักษณ์ บุญชื่น	รับผิดชอบชั้นปวส. 2/1
1.1.5	นายสุวิทย์ เสวรัตน์	รับผิดชอบชั้นปวส. 2/2

1.2 ผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้น ปวช.3 และนักศึกษาระดับชั้น ปวส.2 จำนวน 5 ห้อง รวมทั้งสิ้น 186 คน แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ดังต่อไปนี้

1.2.1	ระดับชั้น ปวช.3/1	จำนวน 42 คน
1.2.2	ระดับชั้น ปวช.3/2	จำนวน 42 คน
1.2.3	ระดับชั้น ปวช.3/3	จำนวน 42 คน
1.2.4	ระดับชั้น ปวส.2/1	จำนวน 39 คน
1.2.5	ระดับชั้น ปวส.2/1	จำนวน 21 คน

2. ตัวแปรที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น คือ การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนรายวิชา
โครงการ

2.2.2 สมรรถภาพการสอนรายวิชาโครงการของครูทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร 2) ด้านการผลิตและการใช้สื่อ 3) ด้านการดำเนินการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล และ 5) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ

2.2.3 ความพึงพอใจของครูผู้สอนรายวิชา โครงการที่มีต่อการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2.2.4 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนรายวิชา
โครงการ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

รายวิชาโครงการ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับชั้น ปวช.3 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับชั้น ปวส.2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร

4. ระยะเวลาในการทำการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม 2556 - 28 กรกฎาคม 2556 โดยมีระยะเวลาในการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ในทุกวันพุธ เวลา 16.00 น. - 17.00 น. เป็นจำนวน 5 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง รูปแบบการนิเทศการสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันปฏิบัติการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอนและมุ่งปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน โดยตรง ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การประชุมก่อนการสังเกต 2) การสังเกตการณ์สอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกต

ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สมรรถภาพของครูรายวิชา โครงการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอนและหลักการเขียนแผนการสอน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระ 4) การวัดและประเมินผล และ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้

สมรรถภาพการสอน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะของครูหลังจากได้รับการนิเทศ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) เนื้อหาและหลักสูตร 2) การผลิตและการใช้สื่อ 3) การดำเนินการสอน 4) การวัดผลประเมินผล และ 5) คุณลักษณะและเจตคติ

ความพึงพอใจของครูผู้สอน หมายถึง ระดับของความรูสึกชอบใจ พอใจที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ความพึงพอใจของผู้เรียน หมายถึง ระดับของความรูสึกชอบใจ พอใจที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการสอนของครู

ครูผู้สอนรายวิชาโครงการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาโครงการในระดับ ปวช.3 และ ปวส.2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวช.3 และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวส.2 ของแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

วิชาโครงการ หมายถึง รายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) รหัสวิชา 2201-5001 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รหัสวิชา 3204-6001 ศึกษาเกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้น การสร้างผลงานการจัดการหรือการบริการทางวิชาชีพโดยผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่จะทำวิธีการทำ

โดยนำเทคโนโลยี ความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติงานด้วยตนเองหรือหมู่คณะมีกระบวนการที่เป็นระบบชัดเจนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คุณภาพทางการศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของครู หากครูมีคุณภาพดี การเรียนรู้ของเด็กย่อมดีด้วย (วิชัย ต้นศิริ, 2543 : 71) ครูที่มีคุณภาพจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือสมรรถภาพด้านการสอนที่จำเป็นดังที่ (ไกรนุช ศิริพูล, 2531 : 9) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพการสอนของครูว่าจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการสอน หลักจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยา การเรียนรู้ วิธีสอน วิธีการวัดและประเมินผลและการปกครองชั้นเรียน แนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ (บัญญัติ ชำนาญกิจ, 2536 : 3) ซึ่งได้กล่าวถึงประสิทธิภาพการสอนของครูว่า ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพ การสอนที่ครูต้องมีอันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้เรียน กระบวนการและวิธีสอน การใช้สื่อ การเรียนการสอน เทคนิคการจูงใจและการเสริมแรง และหลักการวัดและประเมินผล ดังนั้นสมรรถภาพ การสอนของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันว่านักเรียน จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

สำหรับงานวิจัยการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอน รายวิชาโครงการ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี การบริหารงาน คุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่งของเอดเวิร์ด เดมมิ่ง (Edward Deming 1950, อ้างถึงใน วิฑูรย์ สิมะ โชคดี, 2541 : 83-84) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารงานคุณภาพแบบ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำ และวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การติดตามประเมินผล (Check) และ 4) การกำหนด มาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act) อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและ งานวิจัยของ (บังอร มธุรสสุวรรณ, 2542 : 11) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูแห่งกรุงเทพฯ โดยนำขั้นตอนการบริหารงาน คุณภาพแบบ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การจัดทำและวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การติดตามประเมินผล (Check) และ 4) การดำเนินการต่อหรือปรับปรุงแก้ไข (Act) (เบญจวรรณ สกฤตเนรมิต, 2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 โดยใช้การบริหารคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง (Deming) 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Action) นอกจากนี้ (บังอร มธุรสสุวรรณ, 2542 : 146) (เบญจวรรณ สกฤตเนรมิต, 2543 : 97-98) และ (สมสุข วงศ์สกุล, 2545 : 88) ได้ให้ข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับโรงเรียนควรให้ความรู้กับบุคลากรในการนำวงจร

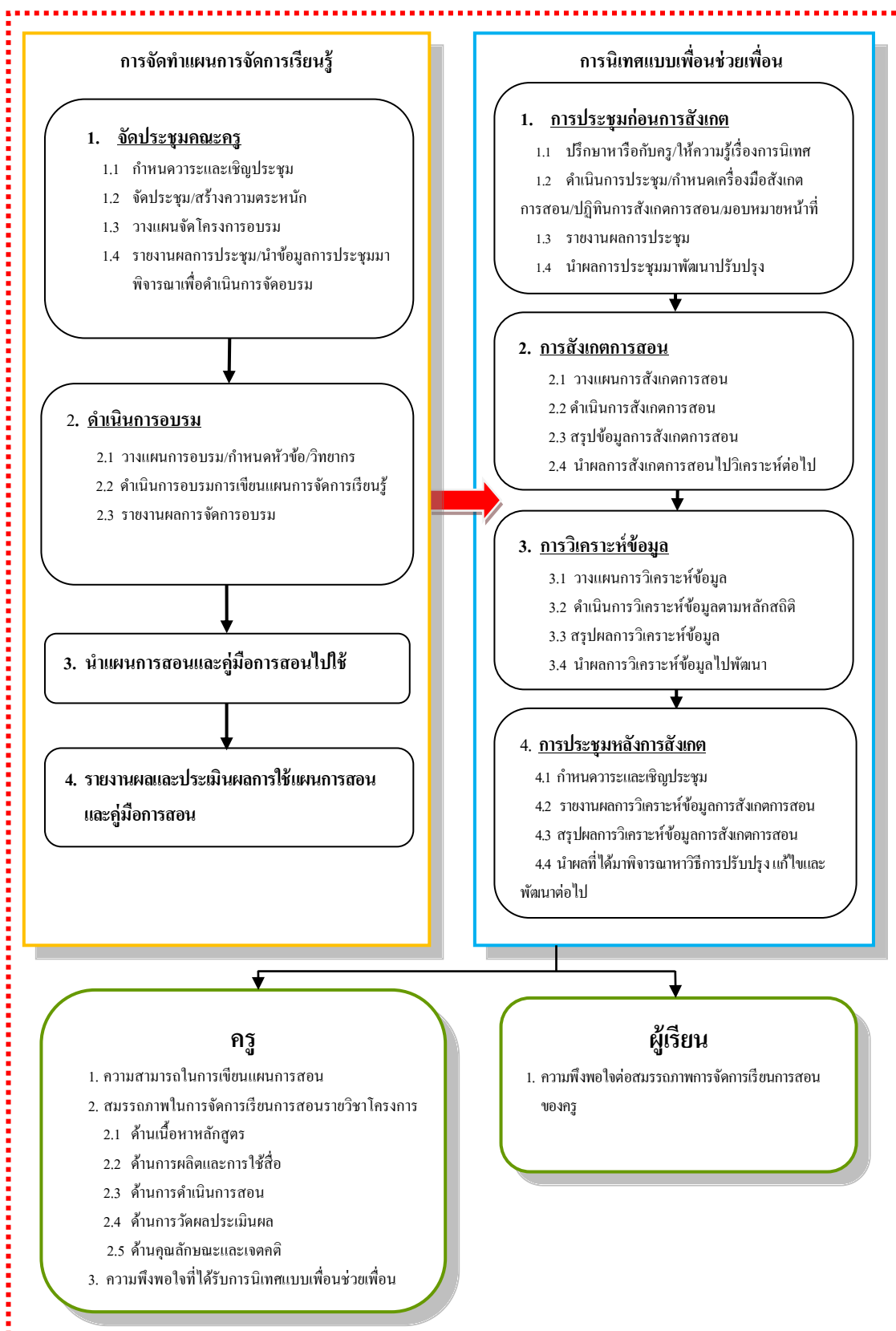
เดิมมุ่งไปใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานวิชาการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 9-13) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้วยวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) 2) ดำเนินการตามแผน (Do) 3) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ทุกขั้นตอนมีความชัดเจนสามารถปฏิบัติและตรวจสอบได้และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายในเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กระบวนการนิเทศการสอนของ (สัจด์ อุทรานันท์, 2530 : 84-88) ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ 4) การเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน 5) การประเมินผลการนิเทศ สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง (วัชรานันท์, 2544 : 139-140) แฮร์ริส (Harris, 1985 อ้างถึงใน สัจด์ อุทรานันท์, 2530 : 74-75) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาว่าด้วย 6 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ 1) การประเมินเบื้องต้น 2) การจัดลำดับความสำคัญ 3) การออกแบบ 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การสร้างความสัมพันธ์ และ 6) การอำนวยความสะดวกหรือการสั่งการและแอลเลน (Allen อ้างถึงใน สัจด์ อุทรานันท์, 2530 : 76 -79) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย 5 กระบวนการ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดสายงาน 3) การนำ 4) การควบคุม 5) การประเมินผลสภาพการทำงาน เป็นต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการนิเทศการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดกระบวนการนิเทศการสอนของคอปแลนด์และโบยัน (Copeland and Boyan, 1976 อ้างถึงใน วัชรานันท์, 2544 : 139 - 140) ซึ่งกระบวนการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกต (Preobservation Conference) เป็นการปรึกษาหารือเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจ ตกลงพฤติกรรมที่จะสังเกต และเลือกหรือสร้างเครื่องมือการสังเกต 2) การสังเกตการสอน (Observation) เป็นการสังเกตพฤติกรรม การสอนของกันและกันของครู 3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอน (Analysis of Data) เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสังเกตและร่วมกันพิจารณาพฤติกรรมที่ต้องคงไว้หรือเปลี่ยนแปลง 4) การประชุมปรึกษาลงการสังเกตการสอน (Postobservation Conference) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับผลการสังเกตและการพิจารณายุทธวิธีในการแก้ปัญหาของครูในเรื่องต่อไป นอกจากนี้ได้ศึกษางานของ (อรณรินทร์ สุนทรสถิต, 2545 : 51-52) (อรวรรณ เหมือนสุดใจ, 2545 : 62-64) (จรรยาพร ลำไย, 2547 : 67-68) ที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งประกอบด้วย แผนการดำเนินการ 4 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน คือ 1) การประชุมก่อนการสังเกต 2) การสังเกตการสอน 3) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 4) การประชุมหลังการสังเกต

สมรรถภาพการสอนของครูผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้หลักการและแนวคิดไว้ดังต่อไปนี้ คือ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2538 : 34-40) กล่าวถึง สมรรถภาพ

การสอนว่าเป็นคุณสมบัติเบื้องต้นที่มีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติทางวิชาชีพ (Profession Qualities) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) มีความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือสาขาที่ตนสอน เป็นสิ่งจำเป็นสิ่งแรกของสมรรถภาพการสอนคือ ครูต้องมีความรู้อย่างถ่องแท้ในวิชาหรือสาขาที่สอน 2) มีความรู้ความเข้าใจในตัวผู้เรียนคือ มีความรู้ความเข้าใจในหลักเบื้องต้นของความเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ เช่นความสนใจ ประสบการณ์เดิม พัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นต้น 3) มีความรู้ความเข้าใจ หลักการสอนและทักษะในการใช้เทคนิค เพื่อการนำออกใช้ได้แก่ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี และการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร จิตวิทยาการเรียนรู้ วิธีสอนและเทคนิคต่าง ๆ รวมถึงทักษะในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน 4) ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interrelation) โดยสามารถนำมาบูรณาการการสอนของตนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 5) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ไวซ์แกนด์ (Weigand, 1977 : 6) ได้กำหนดทักษะพื้นฐานของสมรรถภาพการสอนประกอบด้วย 1) การเขียน จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) การจัดลำดับขั้นการสอน 3) การใช้คำถาม 4) การเสริมแรง 5) การวัดและประเมินผล 6) การประเมินพัฒนาการของเด็ก 7) การมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนงานวิจัย สมจิต กองสุข (2536 : 8) ได้ศึกษาสมรรถภาพการสอนของครูการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประเภทชั้นเรียน ได้สรุปแนวคิดทางสมรรถภาพการสอนเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน 2) สมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการสอน 3) สมรรถภาพด้านการวัดผลและประเมินผล พระมหาสมศักดิ์ ศรีบริบูรณ์ (2551 : 7) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สรุปแนวคิดทางสมรรถภาพการสอนของครูพระสอนศีลธรรมเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร 2) ด้านการผลิตและการใช้สื่อ 3) ด้านการดำเนินการสอน 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและ 5) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ สมเกียรติ กอบัวแก้ว (2548 : 6) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูอุตสาหกรรมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สรุปแนวคิดทางสมรรถภาพการสอนออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านการเตรียมการสอน 3) ด้านวิธีสอนและสื่อ 4) ด้านการจัดบรรยากาศชั้นเรียน 5) ด้านการประเมินผลและ 6) ด้านการปรับปรุงวิชาชีพ ประนอม พรหมเกตุ (2550 : 7) ได้ศึกษาการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ร่วมกับเทคนิค KWDL ของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยได้สรุปแนวคิดทางสมรรถภาพการสอนออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินกิจกรรมการสอน 3) ด้านการใช้สื่อประกอบและ 4) ด้านการวัดประเมินผล อีกทั้ง อรวรรณ เหมือนสุใจ (2545 : 5) ได้ศึกษาการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา โดยได้สรุปแนวคิดทางสมรรถภาพการสอนออกเป็น 5 ด้าน

ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล และ 5) ด้านการผลิตและใช้สื่อการสอน

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำผลการสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด การวิจัยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนรายวิชาโครงการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน เป็นการให้ความรู้เรื่องการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ วางแผนการสอน กำหนดเครื่องมือและวิธีการสังเกตการสอน (2) การสังเกตการสอน เป็นการสังเกต พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนรายวิชาโครงการ (3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสังเกตและร่วมกันพิจารณาพฤติกรรมที่คงไว้หรือเปลี่ยนแปลง และ (4) การประชุมหลังการสังเกตการสอน เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนจากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกันประเมินผลและคิดหาวิธีการในการปรับปรุงในประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไปและ สมรรถภาพการสอนของครูรายวิชาโครงการ ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาและหลักสูตร 2) ด้านการผลิตและการใช้สื่อ 3) ด้านการดำเนินการสอน 4) ด้านการวัดผลประเมินผล และ 5) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ผู้วิจัยจึงได้เสนอเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังปรากฏรายละเอียดในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ครูผู้สอนรายวิชาโครงการของแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร ได้รับการพัฒนาสมรรถภาพการสอนให้มีคุณภาพ มาตรฐาน ด้วยกระบวนการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร มีคู่มือการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูผู้สอนรายวิชาอื่นๆ ต่อไป
3. ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา